

სენილის ჟურნალი

XX
საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენის ამერიკული
-----საბჭოს საინფორმაციო რედაქცია-----

№ 5 . 1954 წ. აბკისტი.
XX
.....

მ ა რ რ ა ი მ ვ ა რ ა
გ ვ მ ვ ნ ი მ ვ მ ვ ჭ ვ ი რ ი ! !

ეს მიმდინარეობდა ხმა მიმდევრმა ივანისმი და მან
სამინერი თავმარნი დაბვყა, ამ სიღვივის სრული მინიშნეფი-
ბით? მანსვინებური ვვმენი იყი ის იმიერი და სასიუბა
ჩვენნი, რიმიერიც ნიე ჟირეანიას მარეაყვარებოს მიმეფი
სანუმიერი დაბვირა, და თუ ამ უკანასკნელის დაკარბვის
მხნეფ ვიგანერიც, ეს იმიერიც, რიმი ცოცხარი ბეყვარა ვვმენი
მიმეჭკირი! ყვერას ბური დასქვა ნეჭარხსენენებური ნიე
ჟირეანიას მარეაყვარებამ რიმიერც ჰრეზიერენესა, მიეაური-
სა, ჩვენნი ხერიმძევიანერისა, საქართველოს დამოუკიდებლობის
ცოცხარი სიბიერიისა, მამრამ მის მარეაყვარებას მივევმეფი
ვითარყა მიცოვიანებოთ ხანდამიურისა, ვითარყა მარეაყვარე-
ბურს „ მიცოთა მივენიერიითა “ , მამრამ ვერ ვვმენიით
დაკარბვის ვვმენი მიმეჭკირისას, რიმიერიც სურ 72 ჰრისა
მარეაყვარა! მიუერიერერი იყი მისი დასქვა ჩვენ ცოცხარე
რიმებორან, მიუერიერერი... და ამიერიც უფრო აუგანერი მან-
და თავმარეაყვამი ცნობის მიერება ჰარიმიერი!

ვინი არ იყის, რიმი ერეს საქართველიში ახარეაზრე-
ბას უმარეაყვი სინამიერვიერეს ქართველი ვიმიერეაციის მიესახებ,
ამ ვიმიერეაციის დანიმიურებოს მიესახებ, იმამერ თუ რაერი
მანიბიზა ეს ვიმიერეაცია უცხიერეში, რა ბრძოლებოს მარეაყვ
მიუხერა ქართველი ერს 1821 ერეს და სხვა მრეაყვი მივერენებოს
და ისერიერი ვიმიერიებოს უმარეაყვი ბიმიერივივი ხარხს!
სამამიერიერი ყვერეაყვის თავისებური ვრეერიით ხარეაყვი და
დამანიბიხებური სახით უჩვენენებ ახარეაზრეებოს საქართვე-
ლის ახარი ისერიერის სასახერი ვურიერებს, ნათრეაყვი ვიმიერ-
ციას ათასმევიანი უქმეაქური და უბვიანი სახერიით და ცერი-
ბენ რეაყვი ამისვიარნი მისი რიერი ხერიმძევიანერიებო. აი ასეთი
ერეზიერიერიაციის ხანამი ქართველი ხარხმა მანიც არ დაივი-
წყა მისი ვიმიერეაცია, მისი მიეაურიებო და რიმიით მიმბრძო-
ბი. არა მანიერი ვვერ თარბას ახსიერეს ცოცხარი სახებობი ნიე
ჟირეანიასი, ვვმენი მიმეჭკირის, აკაკი ჩხენვიერის, მიხაკვი
ჰერიერიის, სპირიერი ვვირასი, ბრიმიერი ურეაყვირისა და სხვა
მრეაყვირთა, არამერი ახარი თარბის ბურიერიც ყვავიერიბოს მათი
ამბავი, რიმიერიც უფრისებორან აქვო მამინიერი და რიმიერი
სურეში ჩაქერიერი. ყვერეამ არ იყიერა, მამრამ ახარეაზრეობის
მინიშნეფიერევიანმა ნაპერიმა იყიერა ვინ იყი ნიე ჟირეანიასი,
ვინი იყი ვვმენი მიმეჭკირი, აკაკი ჩხენვიერი, მიხაკვი ჰერი-
ერი... ახარეაზრეობი არერიერეაქურიც კითხიერიბენი ვირ-
ეანიასი ნაქერიებოს, მიხაკვი ჰერიერიის „ ვინ და ვაციბინიობა “ -ს
აკაკვი ჩხენვიერის ჰასუხს მიხ. ჰერიერიის ვემიხსენებური
მირემაზი, და სხვა. ახარეაზრეობი აქმენებური ბვარებოთ
იერეაყვი მიუთხერიბენი ვრეამანეთს რემენიერიერი ბმინის,

XX

„ 4 մասու, 1954 թըրը. ԺՅրհգստ ծստրն ծոցը,
 Բըմծը ծըրը ան քսթթըրը, թը տսցոն ըրոծը ան ծոխստըոոո:
 Ծոեղըս սնըո խրոզըըծոսծը ան լընքս ծըըքսցոոո; ծստստն,
 Ծստրոքս ղոծ, ծսքսթըթըթըքս Յսր քսճըրոոթըրը. թըլընը
 լըրոնսրը ծոցըրը. Կսնոսծըրնը ծոսծըթըրըքս սեթընն. ծսնսծ-
 ղոծըո; թսնքսթսնոծոո ղսնոծըրըքս լըրըս ու խսթսնս ըսճըքս,
 ղոծըրնըս սնըո սսթըոնստըոն սըըրքս ըրոծսըրոնս.

Ընսքս, թըլընը ընոծըծո ծոնսըրո սճըոնսցըրոն ծսքսթը-
 ըոն ծըսսնը ծըրն ծսքսթըոնսցոո ծոցըսնը; թըլընը ոըրըոըոծո
 ան Յրոլընըծո: Յրոլը ղսն ըոթնսցն ըոծոծրսնճըոծս. Բըլն իոծ
 ծսքսթըլընըրը անս ճստո? լընսըրոս սճըրըս ծոծըթըրոս
 սսծըրըրը ծոթըոնսծսն քս լըսնըոթըո ծսքսթըոնըրոն. ղս ծսսս-
 Յրոնս, թը ստըլըրըս քըրըծս ժոըրը ծոքսթը, ծսսսծո. . . . . լըս-
 ըրը Յր սսթըո ղըոն ծսթըոնսսն. Բըլնը, Կսցըրն, սսցըրըրը սսծըր-
 ըրը քսթըրոն Յսրնըս. ծսքսթըթըթըքս ժըլըրը, ղոծ լըն ս-
 ըսծըրըրըս; ստսնոծո Բըլնը սսքսթսծըրըքս ըսծըրըծո ոծսճ-
 քնննս. սծսն ըքնս ծոնսլոլը Բըլնը Բսքնն; Բսնն ղոծ Բըլնը
 ըրոն ճըոծըրըքս ծսնսքսթըրըքս ըսծըրըքս քըքս. լըն ոն
 սսքսթսծըրըքս, ղոծըրըս խսրճըոն Յսրնըքս ոոճըրըքս.
 ղըլըրը ծոլընըծո սըըրըծո ծսթըլըքս; սծսն ոն Յսրոն
 ծսնը սթըն, ղոծ ըրոն լընսճըրըսն, - ղոծըրըս սթսթըր-
 ըրոնս ծըքսթըրըքս սնսծըրըրըս լընսքսթը, - ըստըքս քս-
 ըսնս ղոծ ոն ծոնսլոլըն ծոնս; ծոնըքս լըն ժըրոնս քըքս
 քս Բըլնը ըրոն ճընըրըքս սծսնս. ծսնսցըն ծոնըթը ոլս-
 Յսրըքս ծըլըր ղսծըքս քս լընսթըրըսքս ծըթըոնսցըոնն ըստըքս
 քսնըրըքսն; ոնճըրոնս ըոծոծրսնընս ծընըրը ան Բսլըրըն.
 լըրըրընս ըրոն ծսնսթըրըքս իսնը լըրըրըքսն լըր-
 լըրըքսն! սծսն ղըթըրըքս. անս ծսրճը ղըթըրըքս, սնըոն ծսնք-
 սըոծըրըքսն ծսնըթըրըքս; լըն սրոն Բըլնը թ ի ո յ ը ս քս,
 ծըլըքսթը, Բ յ ժ ո ս ը ք յ ղ ը ը լ !

Ձըրոնսնըլըքսն ըքըրո. սծ ըրոքսն ծսնսծսն տսցը լընս
 ծըլըրըքս. ղսթըր? ըրոն ոնըթը, ղոծ ըրը իսնը ան սրոն,
 ղսթ խընըրըթըս լըլը ծսքսթս Բըլնը լըլըրըն ծըթըոնսնըրընն
 սըրընս սքըրնս; ծըրըր, Բըլնը խսրճըոնըրըն, - ծըթընըրըն, -
 ճըթս ան ոլսն սքնսթըրըքս լըլըրընըն սսթսրոքըրըն սթսրո-
 ճըրը ծսնըրըքս; սծ լընսքս ըրըթ լըրըքս խսրոնն ծըրըս
 սրըրընսցըրոն տսցըն ղոծը ան սրոն քս սնըթը Յրըրըքս,
 ղոծ Բըլնըս ծսնըրըքսն ծըթըոնսնըրըքս լըրը ան ծսնըթըրըքս.
 սսթըրը, ժըրհգստ ծոցը, ծսնըթըծո սսնըլըքսն լըրը
 ծըթը ճսնը սթըն, ճըրըրը ծըրոնսնըլըքս; սծ լըլընսնըրը ին-
 ղսքս ան ճը Յր ճըթըրըքս. . . . . սսթըոն ծըթըոնսնըրըքս, ղոծըրը
 ինըրըքս, ծոնսլոլըն սսնսրըքս ծըլըրըքս. ոնըրը ծսթըն լըն
 ըրոքսնոոո; թըլընս ծոնսլոլըն սծ ըրոն ծոնըքսն սթըրըքս; ծոնը
 ծոնսըրոն ծըթըոնսնըրըքս ճսթսնթըրըքս քս, ղոծըրը սրըրըրըն,
 ըքնսթ քսնսճըրըքս, ծսնսլըրըքսն ոնըրըն, ծսն ծըրըն. լընս-
 լըրոն լըն սծսնըրը, ծսնըսն լըն սնըս. Բըլնը սծըրըքս լընս ծըլը-
 ճսրըքսն տսցըն! սնըոն ծոնըքս ծսնստսցըրը. ըրոնըքս ճըրըքս
 ծոնըքսն ըսքսթըքս լըլըրըքս Բըլնը ծսնսթըրըքս ըրըքս ճըրըքս
 քս ծսքս, սըրը ծսքս սսթսրոքըրըն ծսնտսցըրըքս. ծըրըթըրըքս,
 լըն ոնը ծըլըրըքսն անս սրոն, ղոծըրըքս ծըլըրըքսն. թըլընը
 ըրոնըքսն ըլըրըն ըլըրըքսն.”

Յրոնըթսրըքսն սծ լըրըրըքս ան սրոն սսթըրը. սրըրըրը
 սնըլըքս ժըրհգստս, սրըրըրը սնըլըքս սնըրըքս քս ճըլըրըքսն
 լըն սնըրըքսն ըրը ծսնըրըքսն, ըրըրը ըրըքսն քս տսքսթը-
 ծըրը խսթըրըքսն սքնսնըրըքս. լըլը. ծոցը ճըծսնըքս.

XX

მიიღებენ თვითმპყრობელები რუსეთის წინააღმდეგ. მაშასადამე
 შეიძლება იმეტივას, ჩვენი რევოლუციონერები შეძენების უფრო
 მარად საფეხურზე იდგნენ, ზოგი რუსეთის რევოლუციონერები.
 ეს ჰიფოთეზა პამეტოვიცა შეიძლება იმეტივასის მსვლელობაში.
 1905-ში, რიგა რევოლუციონერების რამდენიმე რაიონით ბრძოლის
 შესი სიჭყვიძით და ურთი ბრძოლაში დაიჭირა, ქართვრემა ხარბმა
 ვეშენი შეფუჭკონი რეჟუტაჟად აიჩინა და სახერმეოტო სათათ-
 ბიროში ჩვენი ურთის შეიბის რაჟვა დაავადა! ურთველი შეფენ-
 ბის დიე სიბარეფზე უნდა იდგეს ადამიანი, რომ მას ურთა ასე-
 თი საჟაჟიო საქმე მიანდის!

სიჭყვიძის ან მავანბრეფებ იმაზე, თუ რა მებეფეფება
 მამიოჩინეს ჩვენი რეჟუტაჟებმა სახერმეოტო სათათბიროში,
 ეს იყის ყვერამ, ეს იყის მსეფიოში. უვერავი ძეფი ქარტვე-
 რი ხარბის მუეტი იმ დიეფან აიბეს ჩვენი დიეფან ადამი-
 ნებმა, რა დიესაჟე საქარტვერის ურთველი საკოტბი დასვეს
 მიჟის ხერიუსეფების რინ, მთერი სიბრძე-სიბანით. და ამისა-
 თვის ან შეფენიენენ არჟე ციხესა და არჟე მადასახრებმას. ან
 ურთი უჭყვიანი საბუთი ქარტვერ სიჟე. - დიეტიკრატებისა, სამიბი-
 ბის სიყვარულის მამიბმხაჟვერი. და მარჟე ჩვენი ქვეყნის
 თავისუფრების საკოტბი დასვეს მამინ დიეს შესნიშეი ქარ-
 ვრებმა?! დიე სიყვარული რომ სუფვეს დიეს ქარტვერ ხარ-
 ბის მიმარო, ჰირობეფებში, უკრაიბეფებში, ბეფიუსებში, ბიბეფე-
 ბში, ბარჟიის ქვეყნებში, და ყვერა იმ ურთეში, რომეფიეჟე რუ-
 სეთის მიწობის ქვეში მინავდა და მინავს დიესაჟე, ჩვენი
 აბერი მიწობეფიეჟე რომ ან მივოროთ მიხეფეფობაში, ეს ჩვენი
 რეჟუტაჟების რყარობაა, რომეფებმაჟე მიჟის მთავრობას, ქარ-
 ვრებმაჟე ურთად შეფენიამიოტორი ურთა თავისუფრებმაჟე მიამი-
 ნეს. მიჟის რეჟიბი რომ დავებნი და რუსეთის იმჟინა ანარ-
 ქიამ მიოტვა, - ვეშენი შეფუჭკონი იყი ურთი იმათბანი, რომეფ-
 ბმაჟე ამიენ კავკასიის ხარბებს აამიონეს სამიქარაქი იბი და
 ძმათა მიონის სისხრის დერა.

დიეფან არიან დავარებებენ ამიენკავკასიის ხარბები
 ჩვენი ჰირობეფებში მიოტვაჟეფებისაჟან. რიჟა რუსეთის ვრეფერი
 ბერიბერიის სრული ბაჟინ-ჟაჟინი ბერიბერი იყი, ამიენკავკა-
 ასიამი სანიმუში რესნიბი სუფვერა. ეს-მინ, რჯახი, სამა-
 რუ მიმეტიანეობაში, ვერდიე საქარტვერის. ყვერა ჩვენი მანს
 კარბად ახსივს მამიენებელი იმეფი. ურთ დიეს ან ამიუსუნ-
 თჟავს ჩვენი ახარბაზრე რესჟებრიკას თავისუფრად. ქარტვე-
 რი. მამრამ მარჟე თავისბაჟინვა, იარაოთ ხეფი ბრძოლა ვე-
 იხსნიდა ჩვენს დამიუკიეფებობას, საჟინი იყი საზინანი ჰირო-
 ბიკა საბარეფი ბრეფეზე. საამისი უნარი ვეშენი შეფუჭკონს
 ადამიანება, მიუხეფავად იმისა, რომ სახერმეოტოს მარტვის მამი-
 ბერიება ჩვენს მთავრობას ან ქინდა.

მივნიშნით მანსვეფებების სიჭყვიძი ამიენკავკასიის
 სეფიში: მიბერიე ვეფენაჟი იხსნის ამიენკავკასიის. მან
 მთერი სიჭხადიე რქინასჟარმიეფყვერა ამიენკავკასიის ხარ-
 ბებს ის, რომეფის მანბირეფებმას მიბერიე ახრა ბერიბეფენ
 ჩვენი მიწობეფები. დამიუკიეფებობის დიეფებს რიჟა ვებმა ნე-
 ჟარხსენებელი ჩვენი ჰრეფიეფეჟე, ნიე ურდენია, ამბობს:
 მიბერიე ირ კაჟს ან ჰინეფებოდა ხეფენა მუშაობისათვის, ვეშენ-
 ენი შეფუჭკონსა და ნიე რამიშვირსი. სახერმეოტოს მიუთარის
 მარეობა, ურთის მარეობას უდრის!

XX

Հառնիկը կը գործընդհանուրը, յարմար սան ըս թիշնի տրու մամուլը հըրն մարմապընըն: Բիշնի հըրմըն մամուլի տրու յըրմից մբ-
նարման ճըննի տրու հըրն մարմապընըն մամուլ.

.....

ըրն-անիշըննի(Յարմուրն) մարմապընըն կնոնըր մբնարը
սանըրի ընըր(Յարմարը). մանսըննի թիշնից նման-
նըն յըրնըր ծառն ընկըր արըրից մամուլի տրու հըրն,
հըննի թիշնի միշննի կնոնըր. Բիշնի հըրմըն ըրմ մբնար-
նարման յընարըն մանսըննի ունն ըս սնըրընն.

.....

ԻՄՈՒՆ ԳՆՆՆՆԻՆ ՍԻՆՅՈՒ ԿՈՒՆԻՇՄԻ
-----ԻՍԻՆ-----

Գրնոն մարմուրնըր ըրնըրն, ըսնըրնըր յըրմըր,
Հննի մարմա սարմա, ծառն-ըրնըրն սանարկ մաթ-
նընըն ըստընըն ըս ծառնի ծըրնընն կըրն: Սանսըննը
ըրն, յարմար ճի սըրըր, մարմա ճի արն ըսնընն Հննի
տըրն, մամուլի մբնարն սանն միշննըն! ըս սննարն?...
„Ցըննըն կնոնն թիշննըն“ . հարմընն ըսնընն ըրն
ըս մարմարընն սննընն յըրմըր, ուննըն մի՛ն սննարն,
ընսնըն, յարմ սննարն, մարմարն, մարմարն, ունն ըսն-
ըրն թարմ սանն, ըսն արնըրն ըրնըն ար սնըրն, ունն
մարմարնըն մարմարնըն ըսն, ըրնըրն արնըրն ար
սնըրն ըստըննըր. Սանսընն-մարմարն սանըրն մի՛ն
նարման կըրնըն, մարմա յըրմըր. մարմարնըն, հըրն
ըրնըն, ըրնըրն, ըստըրնըրն ըսնըրնըրնըրն
ըրն ըրնըն „Ցըննըն“ , մարմարընն ըսնըրնըրն
ըրն ըրնըն „Ցըննըն“ , մարմարըննըն ըրն ըրնըն
„Ցըննըն“... արն ըրնըն արն սանն յըրմընն մի՛ն
նարմա. ըրնըն ար ըրնըն: թիշննըն, ըրնըրն, մարմարն
արն ըսնըրնըրն, մարմարնըն ըրնըրն, ըրնըրն, ըր-
նըրն ըսնըրնըն մի՛ն մարմարն.

Գն ըրնըն հարմ մարմարնըն? Բիշնի ըրնընն
ըրն ըսնըրնըն ըս ըրնըրնըն սննըն ըրն „մարմարնըն“,
Բիշնի ըսնըրնըրնըն ըրնըն ըսնըրն սննըն ըսնըն
նարմա: „Ցըննըն, ըրնըրնըն“ - ը, ըս ըրնըն ըսն
սննըրնըն մարմարնըրնըն ըսնըրնըն, ըրնըն Բիշն-
նըն յարմ ունն, ըրն արն սաննըրն, արն սաննըրն
նարմա. Բիշնի ըրնըրն մարմարնըն ըսնըրնըն
ըրնըն, ըրնըրն ըսնըրնըրն ըսնըրնըն, ըրնըրն
մարմարնընըն ըրնընըն? ըս ըսնըրնըն, մարմարն
ըրնըն սաննըրնըն ըրնըն սննըրնըրնըն! ըսնըն? ըրնըրն!
նարմա մի՛նըրնըն? ըսնըրնըն Բիշնըն ըրնըրնըրնըն,
ըրնըն ըսնըրնըն ըրնըրնըն ըսնըրնըն, ըրնըրնըն
ըրնըրնըն; ըրնըրն ըսնըրնըն! ըրնըրնըն ըրնըրն, ըրնըրն
ըրնըրնըն; ըրնըրնըն ըսնըրնըն ըսնըրնըն, ըրնըրն
սաննըրնընըն, ըրնըրնըն ըսնըրնըն ըսնըրնըն
ըրնըրնըն ըսնըրնընըն ըսնըրնընըն! ըրնըրնըն!

և.և.

.....
.....
.....
.....

Գնն ժաշորն ամձաշո
ան
ժախչո միջցմնն մոտքմա.

Այնտեղը ուր տղայն խորնից ո՞նք քրո, հոգս, ժշքը, քրե-
մե-մեղքը, սո ուստ, Գնն ժաշորն հոմ աշխարհորթ ինքն
քա մեռչադրոմից աշ տըմոձաջ, աշ սեչա միջրնորոնն քրն
միջմեծայնս ան մաշմիջընրն հոմ պրնոմ ան մամոյթըթա մամ-
շքը-մամիջըրնսառնոս քա մոսաշորնոթոս խնմանո, տաշո-
անո տաշոս լընո, -քաքաքաքնրն. մոտմոնընքան մամոյթը
մոսախըրոմա միշքնաքա մեռնն խրչաջնըրն, մարմոպոցնոյ-
նքա Գնն քա քաքընընրն ճըք մախրնոյր հոնն, հոտա սեչը-
նոյ քոցորոպնրն մոսչընընրն քա տաշոանո տաշոյ մոյսչը-
նընոնա. ըրըրընընրն մըրոտ հոթաչ մաշմեձան, մամնամ սո-
ցըր քա լորպոյ չո մոսչընընրն ուր մամն. Տղայն խորն-
ից, ժշքը անքա: „տաշոս լընա չոքնաքա լորն, չոքնո սո
քան ըրոտ չալոյո“ - ո, մամոնըր մըրնընա. սեչո մոյրն
քան քաքո քաքնն սոնոնրն մոթապոթա, ան Գնն ժաշորն
քաքաքընըրն սալմոնոնա. հո մըրնոյրն չոլնընոթ, մաթո-
նըն, Գնն քաքաքոս լըն հոմ քմոնընքան ան մարչարնո-
րոյր քա ըմոնհպոսի մոսո մամոյթնըն միջընընըրն. համըն
մոթապոյ ըմոնհպոս քաքաքոյր քա Գնն քա համընրն ուրմալըրն
քամոնո մոնսչընընքա! հոննն ճըրնըն քա ունն մոտմո-
նընա սալորն, Տղայն խորնից, հոմ Գնն ժաշորն քաքաքը-
նըրն քաքնոնա մաշքոն քամոնա. Չոսալըն մաթոն ուրն
մոտմոնընքա, հոմ ըրնքաքա միջմոնընըն մաթոն, պրնո
հոմ հասհոննընըն, մաշքոն! Չոյն քաքոլոյրն հոթաձոր
քաքոքնա քա քամոննոյրն, տաշո խորնոս քաքաքն! Չոյն
ոմ խոլոյթոս խըլոյթո, -սո քաքոյրնըն քա իչընա մոնոն
միջը ըրնըրն հոմ քաքոյ լ. մոննընընքոն, -քոյրոնա,
-ոնն տաշո ոսթորնոսքա քամոնընքնա քա խորնոյրն քա խո-
թանո լըրոն քանքաք քամոնքն! Չոյն հոմ անքոնա մոյրնըրն
քաթո մանընընըն մամոնա լորնըրն քաքոն, աշ քոլոյրն
սանթոյթոն, ոնն քաքոն քաքոն խոնմանո, սքաքըրն մաքա-
քոն, միջնոյրն, միջնոյրնա մոննն մամոյթնըրն! աշ քաթոն
սոննընընքոնն մամոնա միջնոյրնն սաքոլոյրնն մոնչքոն
նոննաչն, մամոն ոնն հոթա քանքա սաքոլոյրնքոն, Չոյն ոս
քաթո քաքաթա? Չոյնոնըրն ըրո ոթորոյր նըն, խորնըրն ըրն ըր-
նըրն, սոտ ստաձից միջո քաթո ալըն մա
մաննըրն քա միջքաքըրն, մամնա տաշո միջնոյրն քա քա-
քաքոնա. Չոյն քանն սոլոյրնն սոլոյրն մոպոքոյրն չըրոն
քաքոնոսառն, տաշո մարթո քոննարնոյրն քա խորնոյրն
մամոնաքոն քո ան քամոնընքնա, անմիջը մոլոյրոն խորն-
աշ չոտանընն ըրնա մոլոյրն քամոնքն քա մամոնն:
„եչոտ տոտոյրն չոլո հոթա քաքո մոնըրն, ոնն քա քոն մի-
ըրն“ . Չոյն սոլոյրն „նամոնոն“ քա „նամոնոն“ ըրնմանըն
միքաքոն քա „նամոնոն“ „նամոնոն“ միջոնն, ոնն քաքո մո-
նչաչընա: ըրոն ըրնոյրն չոք. չոք, ան անընընն լոյրնաձի
քնոտա խորնն, հոմըրոյր մի չոլո մոնըննա քա ան մամոնաթո.
մոլորնաչըն իմոնն քաքոն սեչա ըրնոյրն, քանըրն քա սաքո
ըրոնն! Չոյն քոն քննըն միջքա քա համոնքա, ոնն տաշո
մարթո մեղքոն քո ան քամոնընքնա, անմիջը սոնոյրն ըրո
ոսթաթաքոյ. Չոյն տաշոն քոլոյրն քաննչալն խոլընն մամոն-
աշ քա միջքամա, ոսո սոնոնքոն սալմոյն քոլոյրնըն քա ան քո
սեչընն, հոմ միջըրն սամո քոն մամոնընքոն տաշոն քոլ-
ոյրնընքն սքոքոն քոնընքն քոնըրն! Չոյն քաքոքնա մամոն -

XX

զան Ցյրմորան մողթարա, յ՜րա հըրո քա ոմձոնոցմոնա՛ն քա
 ժեհրոմի մաքաճեքա, ոման մորոնաժաք քանմորոքմոնա ժաչո.
 զոնք հոմ յ՜աչըքն իճքհաճից մաժըա քա մասձոնժըրոնան յ՜ց-
 ճից սոննա, - ոման, քաՑաժոնան քա Բաքըրհիճըրմա, յ՜աչըքն իսաերոքան
 մամոնիքըմա յ՜ցըրքն յարցմձից մոնաճաճըրնա քա սխար մասձոն-
 ժըքն հըրմի մողՅըքա քա զրոմձըքմոն զոնոն ժ՜ըրո մասձո-
 ժըրո յ՜աչըց սոննա, - ոման ժաչո յս՜յցաճըքն յաճար քանմո-
 ոքմոնա. քա հոմըրո զրոն մողճաճըրո ժ՜ըրքն յարոմից? սմըքն
 մըրոնոն, սմըքն միցըրոն, սմըքն մորոնաժո, սմըքն ոնճըրոն ոնճըրո-
 յոն, սմըքն յըրնարոնճ-յըրոնոնճ, յորոնոն, ս՜յորոն
 ոնճաճը, սմըքն ի՜յցաճըրն քա յորըց զոն ոնոն, զոն մոնոնոն
 զըքաճ. մամորոն, մաճըրո, հոմ ժոնոն զմոմնանճ յարոնոնճ
 ոնոն միցըրոն մորոն, իսա մի յըրնարոնճ-յորոնոն, հըրո
 ոնճըրոն, հըա հաճոն ոնճաճը, միցըրո հոն ինքնձից ճըրմոն
 ոնճաճը, իննա մորոնաժո, ժըրոնոն ի՜յցաճըրն յաճըր! մամոնոնա,
 մոննաճաճ յսըրո համից? ձրմըմոն իճըրաճ? ճըքըքա յո սր
 յոժըքաճ ձրմըքն հարն: ճարոնըր յաճըր յըրնաճըրոն մորոն-
 հընն ժաչըրոնարոն, իսա յո յիմաճըրո քա ըրնճար! սմ զնա
 ճաճըքաճ, զնա ս՜յաչըքմըր հարն զըքըքա ժաչո ճարոնըր ս՜յց
 քա սմողրո հախնաճըքն, ժոնըքն ժաչոն հոմ համից զըքա, իճը
 իննա իմոնճըրոն մամոնաճըքաճըքն զն:

միցն, միցն յարոմից, մարոնա զրոն յս՜յաչըրոն յաճըր
 մաքըքաճ, սըրոքան մաճըր մարոնըր, միցըքնաճար, մամոնաճ,
 սրոնա զըրոնոն միցըրոն, իննոնոննաճաճ ժաչըր մաքըքաճ-
 ըրոն քա սրն ոնն մըքաճ զոնմից զար, հոմ սչո քա յարոն յըր
 մաչարոն. հոմոն, ս՜յարոնըքըր մըքաճ քա իննոննաճըր „հըն-
 ճարնաճ“ զրոնարոն մողրոնաճըքն յարոն? ըրնաճըքըր միցըքն
 քա միցըքն իսաճըքն միցըքն զնաճ մողրոն? յոնոն հոմ,
 հախն զնոն յաչըրո սըքնաճ Ցոնոնոն իճըքն ժանմիցմաճըքա,
 ոնոնճըր մաճ իսաճըքն հարն ոնոն մողրոն? սրա, սրա,
 ըրքըքըր ոնոն ոնոն ըրոն, մորաճըքա զնա հոմ ըրքըքն!
 մաքըքաճ զն ըրքըքըր իցն քա իճըքն Բաչարոն զնոն յաչը-
 ըրոն միցըրոնըր սըքնաճըքն հըրմի իսաճըքն-իսաճըքն.
 ըքնաճըքըքն յոն, մաճ ս՜յաչըքն ըքնաճըքն իննա յըրնաճըր
 յըրնաճ, մարն զնոն ըքնաճըքն. ըքնոնա յոնոն ոնաճ, զոնն
 ոն ըրքըքըր իցն մաքըքաճ քա իճըքն ժաչո իսաճըքն
 մոննա յըքնաճըքն իննաճըքն! սմոն հոմ ոքըքնա իցն մող-
 ըքն. զնոն յաչըրոն ըքնաճըքն սմաճ յորըց յն քա մող-
 ըրոն իցն իննոն քա իննաճ. ժըրոն յոնոն քա ժըրոնոն-
 ճըքնա ըքնաճըքն, մարն մամոննաճըքն...

յաչըքն միցըքն.

.....

սխար սմաճըր իսաճըքնըրոն.

.....

հոմոնն իսաճըքն յոնոն յոնոն յոնոն յոնոն յոնոն
 „յոնոնն“ ոննաճ, սմա իցն 30 ոնոնն իսաճըքն
 միցըքնաճ յաչըքն մաճըքն իսաճըքն իսաճըքն միցը-
 ըքնն իննաճըքն իսաճըքն միցըքն յոնոն (միցնաճ յոն-
 ոնա 1943 իցն ոնոն մողրոն). սմ յոնոնաճըքն, հաճըքն
 իցըքն յոնոն մողրոն իսաճըքն իսաճըքն իսաճըքն յոն-
 ոնա մաճըքն, հոմոնն միցըքն յոնոն յոնոն

